

הקנתא למשיחא בדרף היומי

מסכת זבחים

תוכן עניינים

1. למדנו לתודה שבא מן המעשר .....
2. שלמים דאתו ממעשר .....
3. לרבוכה שבאה סולת חלות ... רקיקין מניין ת"ל מצות מצות .....
4. ד. וקרבו ופרשו והוציא מלמד שמוציאו שלם ... ע"י ניתוח ... כשם שפרשו בקרבו כך בשרו בעורו .....
5. ה. מלק ונמצאת טריפה ... מטמאה בבית הבליעה .....

דף נ.

א. למדנו לתודה שבא מן המעשר

כבר התבאר במסכת פסחים דף עא. שכל דבר שבחובה אינו בא אלא מן החולין, ולא מתרומה ולא ממעשר שני ולא מביכורים משום שאלו יש קדושה עליהם¹, וכיון שהדבר חובה עליו איך יפרע ממעות שאינן שלו או מדבר שאינו שלו, אבל ממעשר ראשון, וממעשר עני, ומלקט שכחה פאה מביאין², שחולין גמורין הן.

ולכן קרבנות שמאליו נתחייב בהם, כגון תאנת, עולת ראייה, שלמי חגיגה, וכיוצא, וכן גם נסכים אין מביאין אלא מן החולין שחובה הם. וכן מי שנדר³ נדר ואמר הרי עלי קרבן פלוני לא יביאנו ממעות מעשר שני שהרי נתחייב בקרבן זה, וכל המחוייב בקרבן לא יביא קרבנו אלא מן החולין.

¹ ערוך השולחן העתיד הלכות מעשה הקרבנות סימן סו סעיף ב

² כלומר הלוי או העניים מביאים אמנם עיין שם סימן צה סעיף כא שכתב בדרך ספק "יש להסתפק כהן במעות תרומה ולוי במעות מעשר ראשון ועני במעות מעשר עני דהם שלהם לגמרי אם מותר להביא קרבנות מהם. ומקום הספק אצלי דוודאי מקרא דאשר לו הא הם שלהם, אבל מלימוד דמצרים הא שם לא היה גם תרומות ומעשרות, ובמנחות וברמב"ם משמע להדיא דלא נתמעט אלא מעשר שני".

³ רמב"ם הלכות מעשה הקרבנות פרק טז הלכה טו - יז

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

התנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת זבחים

וכן אם אמר הרי עלי שלמים או תודה, שוב אין יכול להביאה ממצעות מע"ש,⁴ שכיון שכבר נתחייב בה כל שבחובה אין בא אלא מן החולין.

אמר הרי עלי תודה מן החולין ולחמה מן המעשר לא יביא לחמה אלא מן החולין, שהרי נדר בקרבן תודה והתודה אינה באה אלא עם הלחם מן החולין.

אולם אם פירש ואמר הרי עלי להביא תודה ממצעות מעשר שני, ולחמה מן החולין יש לו להביא כמו שנדרר. ואם הביא⁴ הכל מן החולין יצא.

וכן אם פירש ואמר הרי עלי תודה היא ולחמה מן המעשר יביא. ולא יביא לחמה⁵ מחיטי מעשר שני אלא ממצעות מעשר שני כמו הבהמה שהיא ממצעות מעשר שני, ואף על פי שפירש שיביא לחמה מן המעשר לא יביא נסכיה ממצעות מעשר שני⁶, שאין הנסכים באין לעולם אלא מן החולין, לפי שנאמר בהן והקריב המקריב קרבנו עד שיהיו משלו ולא יהיה בהן צד לגבוה כלל.

ג. שלמים דאתו ממעשר

⁴ משמע לכאורה מלשון זה דלכתחלה יש לו להביא כמו שנדרר ורק דבדיעבד אם הביא הכל מן החולין יצא ועיי"ש במנחות פ"א ב' ברש"י ותוס' שם בד"ה היא ולחמה וכו' דכ"ש דשפיר דמי טפי להביא הכל מן החולין ויש לעיין קצת. ובפ"י המשניות כתב רבינו וז"ל ומה שאמר במצות השלישי והרביעי יביא ר"ל שמותר לו להביא כמו שאמר ואם הביא הכל מן החולין ה"ז משובח עכ"ל וכשימת רש"י ותוס' וא"כ צ"ל ע"כ שכוונתו גם כאן ג"כ כך. הר המוריה

⁵ לשון רבינו משמע דלחמה לא יביא מחיטי מע"ש אבל הבהמה עצמה מותרת לבוא מחיטי מעשר שני אמנם מלשון רש"י במנחות שם פ"א ב' בד"ה שלא יקח וכו' ובד"ה אבל ממצעות וכו' ובד"ה אני אומר וכו' משמע דגם הבהמה עצמה אין מביאים מחיטי מע"ש יעו"ש היטיב אבל שם פ"ב א' בד"ה מה שלמים וכו' משמע כדעת רבינו יעו"ש היטיב וברע"ב משמע ג"כ כך. וצע"ק. הר המוריה שם

⁶ לנסכים לא מהני תנאי דכל דבר שכולו למזבח לא מהני תנאי ואינו בא מן המעשר כמו שהביאו התוס' שם [בד"ה הנסכים] מספרי ע"ש, והכי איתא בספרי: ואכלת מעשר דגנך ושמתה, אכילה שיש בה שמחה, כלומר שהאדם נהנה מזה וכ"כ הרע"ב. ערוה"ש שם

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכתא למשיחא בדרף היומי

מסכת זבחים

לוקחין בהמה⁷ לזבחי השלמים⁸ ולזבחי תודה מכסף המעשר, כמו שהתבאר שהשלמים נאכלים לזרים⁹, ואין זה נקרא מביא קדשים לבית הפסול¹⁰.

בראשונה היו לוקחין בהמות לאוכלן חולין, מכסף מעשר שני כדי להבריחם מעל המזבח, אף על גב שאין בזה איסורו גזרו בית דין שאין לוקחין בהמה ממצעות מעשר אלא לשלמים¹¹, כיון שעיקר המצוה היא לקנות שלמים בכסף מע"ש כדכתיב (דברים יד פסוק כו) וְאֶכְלֶתָ שֵׁם לְפָנָי ה' אֱלֹהֶיךָ וְשִׂמְחָתָ¹² אֶתְּךָ וּבִיתְךָ וְנֹאמַר (שם כז פסוק ז) וְזָבַחְתָּ שְׁלָמִים וְאֶכְלֶתָ שֵׁם וְשִׂמְחָתָ לְפָנָי ה' אֱלֹהֶיךָ אֲבָל חֵיהָ וְעוֹף לֹקְחִין לְבָשָׂר תֹּאֵוָה שֵׁם שֵׁם רֵאוּיִן לְשִׁלְמִים. וי"א¹³ שגם חי' ועוף אין לוקחין מתקנת חכמים כיון שאין ראויין לשלמים.

ג. לרבוכה שבאה סולת חלות ... ריקין מניין ת"ל מצות מצות

כבר התבאר במסכת סוטה דף יד. שכל המנחות סולת הימין¹⁴ חוץ ממנחת סוטה ועומר התנופה שהם מן השעורים.

ד. וקרבו ופרשו והוציא מלמד שמוציאו שלם ... ע"י ניתוח ... כשם שפרשו בקרבו כך בשרו בעורו

⁷ רמב"ם הלכות מעשר שני ונטע רבעי פרק ז הלכה יב
⁸ דבהדיא שרי רחמנא לקנות שלמים בכסף מע"ש ואדרבה זו עיקר מצותה ודוקא בהמה תמימה שראוי להקרבה הוא עיקר מצותה
⁹ ואף על גב דהאימורים נקטרים וגם האלי' ויותרת הכבד דיותרת באכילה מ"מ מותר לקנות הכל דהוי כהבלעה כמו שלוקחין בהמה עם עורה ויין עם קנקנו. כ"כ בתפארת ישראל אכן בירו' פ"א דמע"ש ה"ב פריך לה ומשני דבלקחתה פקעה ממנה קדושת מע"ש אך מלשון רבנו כאן משמע דלא פסק בן.
¹⁰ משנה פ"ג דמע"ש ואף על גב דשלמים אין נאכלין אלא לבי' ימים ולילה וגם יכול להיות פיגול ושאר פסולי קדשים שאני הני פסולי דלא שכיחי דרך אמונה שם סג ממשנה ראשונה
¹¹ וגם בדיעבד אם קנה לא נתפס ע"י שם מעשר
¹² וילפי' בספרי נאמר כאן שמחה ונאמר בהר עיבל שמחה מה להלן שלמים אף כאן שלמים
¹³ סמ"ג עשין קל"ו ועי' ר"י קורקוס שיש גורסין בן גם בדברי רבנו.
¹⁴ רמב"ם הלכות מעשה הקרבנות פרק יב הלכה ב

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הקנתא למשיחא בדרה היומי

מסכת זבחים

וכבר התבאר במסכת יומא דף סז: – סח: ולעיל דף מז: שחטאות הנשרפות, נאמר בהם (ויקרא טז פסוק כז) וְאֵת פֶּר הַחֲטָאת וְאֵת שְׁעִיר הַחֲטָאת אֲשֶׁר הוֹבֵא אֶת דָּמָם לְכַפֵּר בְּקַדְשׁ יוֹצִיא אֶל מִחוּץ לַמִּחֲנֶה וְשָׂרְפוּ בְּאֵשׁ אֶת עֹרֹתָם וְאֵת בְּשָׂרָם וְאֵת פְּרָשָׁם, ולכן צריכין להיות שלימים מחתך בשרן חתיכות גדולות מעורות זו בזו כמין קליעה ואינו מפרק אותן¹⁵ שכך טוב יותר להוליכן כמין מקלעות, ומוציא שאריתן חוץ לעיר לבית השריפה ומנתחין אותן שם כנתחי העולה אך משאירים אותם בבעורן, ושורפין אותן שם בבית הדשן.

דף נ:

ה. מלק ונמצאת טריפה ... מטמאה בבית הנליעה

כל שהיה פסולה בקדש פסולה ואינה נבלה, לא היתה פסולה בקדש הרי זו נבלה לכל דבר. לפיכך המולק¹⁶ ונמצאת טריפה, או שמלק בסכין או שמלק חולין בפנים וקדשים בחוץ, הרי זו נבלה לכל דבר שאין המליקה¹⁷ מתרת ומטהרת אלא דבר שהוא כשר למזבח.

¹⁵ עיין מים חיים שהקשה הרי בש"ם (דף ס"ח.) מבואר דבשעת הוצאתן צריך שיהיה שלם רק בשעת שריפה בנתחין. וברמב"ם משמע דמיד בשעת הוצאתן לבית השריפה היו מנתחין. וצ"ל שלא היו מפרדים לגמרי עד אח"כ. אבל ברש"י לא משמע כן. פתח הבית אמנם צ"ע דבמעשה הקרבנות פרק ז הלכה ב כתב רבינו "וכיצד מעשה חטאות הנשרפות, שוחט וזורק דמם כמו שביארנו, ואחר כך קורעם ומוציא האימורים ונותנן בכלי ומולחן וזורקן על גבי האש, ומוציא שאריתן חוץ לעיר, ומנתחין אותן שם כנתחי העולה בעורן, ושורפין אותן שם בבית הדשן" הרי שהניתוח אחר הוצאתן ואולי יש לחלק בין פר ושעיר של יום הכפורים לפר ושעיר של ציבור וכה"ג שהורו וצע"ג. ונלענ"ד שכאן היה חותכן חתיכות גדולות כדי שיהו מעוררין זה בזה כקליעה אך לא היה מנתח ולאחר שהוציאם היה מנתחם כאברי העולה. ומדוייק לשון הרמב"ם שכאן כתב חותכם ושם כתב מנתחם. ועיין ערוך השולחן העתיד הלכות עבודת יום הכיפורים סימן קסא סעיף טו וז"ל "ולכן צריכין להיות שלימים ובמקום שריפתן יחתכום לגמרי וכמו שביאר בפ"י ממעה"ק ומ"מ מחתכן ומעורות דטוב יותר להוליכן כמין מקלעות". וכ"כ תפארת ישראל – הלכתא גבירתא מסכת יומא פרק ו משנה ג

¹⁶ רמב"ם הלכות פסולי המוקדשין פרק ז הלכה ב ג

¹⁷ להלן סמ. איפלגי בה תלתא תנאי ר' מאיר ס"ל מליקתה מטהרת טרפה מטומאתה ור' יהודה ס"ל דאף שחיתתה אינה מטהרת מידי טומאתה ורבי יוסי ס"ל דמליקתה אינה מטהרת ושחיתתה מטהרת מידי נבלה (וכן הובא שם נ' ב') והלכה כר' יוסי וכמו שפסק רבינו בפ"י המשניות שם. כס"מ שם

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרה היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

